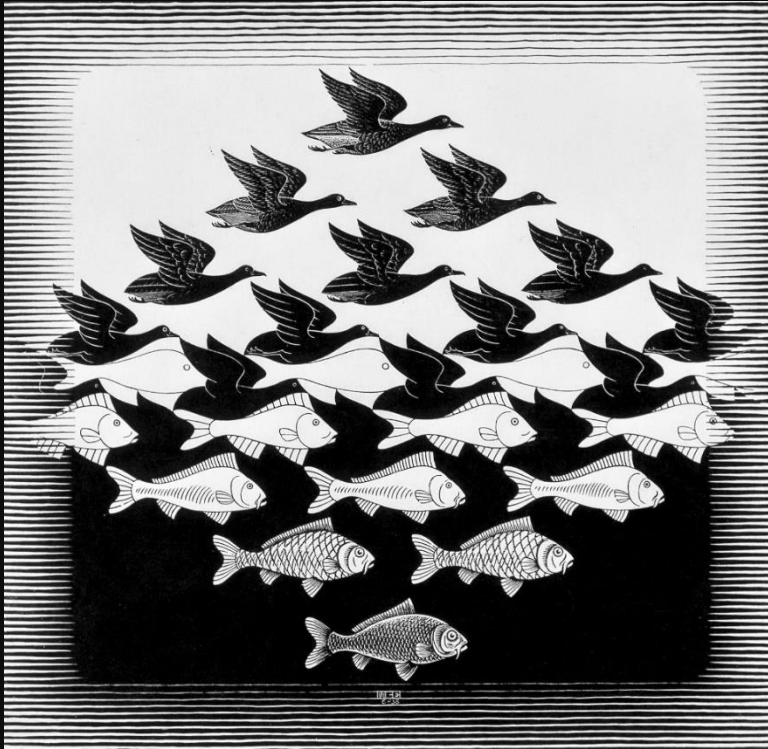

mijmering / niche

Weet u wat een niche is? Ik word altijd wat onrustig als ik het woord hoor. Het klinkt door alle maatschappelijke gelederen heen, en overal heeft het dezelfde bijmaak: een niche gaat het

niet redden, want een niche is te gespecialiseerd, te gedefinieerd en kan daardoor door slechts een klein deel van de mensheid worden 'gesavoureeerd', om een niche-term te gebruiken. Mensen die een niche omarmen worden niet zelden gezien als een beetje zonderling, want 'waar heb je het over'. En dat is enigszins begrijpelijk, want een nicher kan niet aan iedereen uitleggen waar hij of zij warm voor loopt.

Deze week was ik in Tivoli-Vredenburg, de fijnste concertzaal van Nederland. Het was de openingsavond van de reeks AvroTros-vrijdagconcert, verzorgd door het Radio Philharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor. De sfeer bij concerten verschuift langzaam maar zeker van 'kijk mij eens mooi zijn' naar 'ik kom hier iets bijzonders beleven'. Mensen komen in hun gemakkelijke kloffie en zien er ontspannen uit. Waar de muzikale ervaring vroeger een bijeffect was, is ze nu hoofddoel. Hoogtepunt van de avond waren de 'Quattro pezzi sacri' van Verdi, gedeeltelijk a capella gezongen muziek in de sfeer van diens onvolprezen Requiem. De uitvoering was ontroerend mooi. Koor, orkest en dirigent haalden de muziek uit hun tenen. De grootse, diepgelovige woorden van het Stabat Mater - in een andere setting onmiddellijk op zij gelegd als hoogdravend en volkomen uit de tijd - kregen een diepe betekenis die alom vervoering bracht. Opgetild door de zeggingskracht ervan bestonden musici en luisteraars in een allesomvattende, zalige en helende bubbel.

Dit was dus een avondje niche. Het woord is waarschijnlijk via omweggetjes terug te voeren op het Latijnse nidus, dat nest, en in ruimere zin schelp of nis betekent. 'Denk aan de omhulling van iets kostbaars, zoals een beeldhouwwerk in een nis', zegt het etymologisch woordenboek. Ik ben blij met dit beeld. Wij nichers zijn niet wereldvreemd, wij hebben smaak voor het goede, het schone en het ware. Componist Claude Debussy vatte het zo samen: 'niet die het hardst zingt heeft gelijk, maar hij die fluisterzacht op toon blijft'.